

VILNIAUS ANTAKALNIO GIMNAZIJA

PATVIRTINTA
Vilniaus Antakalnio gimnazijos
direktorės 2023 m. rugpjūčio 31 d.
įsakymu Nr. V-105

SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS ORGANIZAVIMO APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Socialinės-pilietinės veiklos įgyvendinimo poreikį lemia pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrosios programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. rugpjūčio 24 d. įsakymu Nr. V-1269 „Dėl Priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ (toliau – bendrosios programos), įtvirtinančios kompetencijų ugdymą mokantis pagal pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas. Ugdymas pagal bendrąsias programas turi padėti mokiniams išsiugdyti komunikavimo, kultūrinę, kūrybiškumo, pažinimo, pilietiškumo, skaitmeninę, socialinę, emocinę ir sveikos gyvensenos kompetencijas. Socialinė-pilietinė veikla taip pat prisideda prie bendrosiose programose numatytų kompetencijų ugdymo ir padeda mokiniams praktiškai taikyti įgytas žinias ir gebėjimus bei demonstruoti vertybines nuostatas ir sudaro galimybes pažvelgti į dalykus iš įvairių perspektyvų, ypač pritaikant, išplečiant ir aktualizuojant įgytas žinias gyvenimiškose situacijose.

II SKYRIUS SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

2. Socialinės-pilietinės veiklos tikslas – skatinti mokinius aktyviu dalyvavimu prisidėti sprendžiant aktualias socialines problemas bendruomeniniame ir visuomeniniame gyvenime ir, reflektuojant savo patirtį, ugdytis pilietiškumo, socialinę, emocinę ir sveikos gyvensenos bei kitas kompetencijas.

3. Socialinės-pilietinės veiklos uždaviniai:

3.1. skatinti mokinių visapusišką asmenybės brandą ir dalyvavimu grįstą mokymąsi;

3.2. padėti įsisąmoninti kiekvieno asmens atsakomybę kuriant savo asmeninę, vietos bendruomenės ir platesnės visuomenės gerovę bei paskatinti mokinius ieškoti pozityvių saviraiškos būdų;

3.3. skatinti mokinius apgalvoti savo patirtis, ugdytis savistabos įgūdžius, gebėjimą kritiškai įsivertinti savo priimtų sprendimų pagrįstumą ir pridėtinę vertę sau patiems ir bendruomenei, kuriai mokiniai priklauso.

III SKYRIUS SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS TURINYS

4. Socialinė-pilietinė veikla yra mokymosi turinio dalis, atliekama laisvu nuo pamokų metu ir pasirenkama vadovaujantis šiais principais:

4.1. **prasmingumo**. Socialinė-pilietinė veikla prisideda prie mokinio saviraiškos, asmeninių tikslų įgyvendinimo, pasirinktos veiklos, padeda atrasti jam asmeniškai prasmingą veiklą bei skatina jį orientuotis į ne tik į rezultatą, bet ir į patį veiklos procesą, mokyti iš savo klaidų ir pasiekimų bei

reflektuoti apie įvairių patirčių naudą. Mokiniai gali įsitraukti į įvairių nevyriausybinių organizacijų veiklą ir prisidėti prie jiems rūpimų problemų sprendimo, pvz., visuomenės sąmoningumo didinimo klimato kaitos klausimais, gyvūnų apsaugos, pažeidžiamų asmenų grupių teisių užtikrinimo klausimais ir pan.;

4.2. **asmeninio tobulėjimo.** Veikla pasirenkama atliepiant mokinio interesus ir pomėgius ir turi padėti mokiniams tobulėti, plėsti savo pažinimo ribas, išbandyti save atliekant naujus vaidmenis, patirti naujus kontekstus. Mokiniai savo stiprybes ir talentus gali pritaikyti naujame kontekste, ir tai sudaro sąlygas jiems įsivertinti savo stiprybes, numatyti galimas tolesnio mokymosi trajektorijas. Mokiniai dalyvauja ir talkina organizuojant įvairias parodas, koncertus, sporto turnyrus, kitus renginius įvairiose socialinės globos institucijose, ligoninėse, telkiant bendruomenes konkrečiam tikslui siekti arba teikia pagalbą jaunesnio amžiaus mokiniams mokantis, organizuoja neformaliojo vaikų švietimo ir užimtumo veiklas dienos centrus lankantiems vaikams, mokymosi sunkumų turintiems vaikams, migrantams, savanorystė ikimokyklinio ugdymo įstaigose, mokymas, konsultavimas, paskaitos vedimas, pranešimų skaitymas arba kitos panašios veiklos;

4.3. **socialinio teisingumo.** Mokinys turi suvokti, kad jis yra didesnės bendruomenės ir visuomenės narys ir kad nuo kiekvieno asmeninio indėlio priklauso visuomenės gerovė. Visuomenės gerovė užtikrinama, kai visoms asmenų grupėms sudaroma galimybė lygiavertiškai dalyvauti socialiniame gyvenime. Mokinių indėlis, net ir pats mažiausias, užtikrinant šias galimybes yra neįkainojama pagalba valstybei ir visiems žmonėms. Todėl mokiniai gali savanoriauti teikiant pagalbą savarankiškai arba per įvairias nevyriausybines organizacijas, teikiančias pagalbą stokojantiems, neįgaliems, vienišiesiems ir pagyvenusiems asmenims, migrantams ir kitiems mokinių artimoje aplinkoje gyvenantiems ir sunkumų patiriantiems žmonėms ir kt.;

4.4. **dalyvavimo.** Socialinė-pilietinė veikla turi padėti mokiniui suprasti, kad demokratinės visuomenės grįstos jų piliečių įsitraukimu ir dalyvavimu sprendžiant visuomenei aktualius klausimus ir kad kolektyvinėmis pastangomis galima pasiekti daugiau, nei veikiant individualiai. Mokiniai atlieka veiklas ne tik individualiai, bet ir dalyvaujant bendrose veiklose, kurių metu jie mokosi pažinti vieni kitus, išklausti skirtingas nuomones, ieškoti sutarimo, argumentuoti nuomones, atlikti įvairius socialinius vaidmenis, dalintis, bendradarbiauti ir padėti vieni kitiems. Galimos įvairios mokinių grupių arba klasių iniciatyvos, siekiant spręsti vietos bendruomenei aktualius klausimus, pvz., organizuoti pilietines iniciatyvas ir / ar jose dalyvauti, taip pat dalyvauti kraštotyrinėje, ekologinėje veikloje, domėtis aplinkosaugine veikla, dalyvauti ekspedicijoje, žygyje, nagrinėti istorinius šaltinius ir kt.

IV SKYRIUS SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS ĮGYVENDINIMAS

6. Socialinei-pilietinei veiklai skirtas minimalus privalomas valandų skaičius yra numatytas Bendruosiuose ugdymo planuose. Valandos trukmė – 60 min., įskaitant laiką skirtą veiklai pasiruošti, bet ne trumpiau nei 45 min.

7. Socialinei-pilietinei veiklai skirtas laikas nėra įskaičiuojamas į mokinio mokymosi krūvį, tai laisvu nuo pamokų metu vykdoma veikla, kuri gali būti vykdoma ir mokinių atostogų metu:

7.1. I-II G klasėse socialinei-pilietinei veiklai atlikti gali būti skiriama iki 5 ugdymo dienų, kuri turi būti atlikta iki ugdymo proceso pabaigos;

7.2. III-IV G klasių mokiniai socialinę-pilietinę veiklą gali atlikti iki mokymosi pagal vidurinio ugdymo programą pabaigos.

8. Mokinių pareigos atliekant socialinę-pilietinę veiklą:

8.1. iki rugsėjo 15 dienos susipažinti (supažindinamas) su socialinės-pilietinės veiklos tikslais, uždaviniais, reikalavimais atliekant socialinę-pilietinę veiklą, klasės vadovo organizuojamų konsultacijų dėl socialinės-pilietinės veiklos vykdymo mokiniams grafiku ir atsiskaitymo tvarka, įgyvendinimo cikliškumu, rekomenduojamų veiklų sąrašu ir kt.;

8.2. iki spalio 1 dienos apmąstyti (pasirinkti) ir klasės vadovui pateikti siūlymus – pasirengto plano (pavyzdys – šio Aprašo priedas) pasirinktai socialinei-pilietinei veiklai įgyvendinti, projektą;

8.3. spalio pirmą savaitę aptarti savo pasiūlytas veiklas ir užduotis klasės vadovu, bei atsižvelgti į teikiamus siūlymus;

8.4. pasirengti planą (pavyzdys – šio Aprašo priedas) pasirinktai socialinei-pilietinei veiklai įgyvendinti ir jo kopiją pateikti klasės vadovui;

8.5. atsakingai vykdyti suplanuotas užduotis;

8.6. apmąstyti savo patirtį, reguliariai apgalvoti savo atliekamos socialinės-pilietinės veiklos prasmingumą ir pridėtinę vertę sau ir mokyklos bendruomenei, visuomenei;

8.7. prireikus koreguoti socialinės-pilietinės veiklos pobūdį, užduotis ir kt.;

8.8. kaupti savo socialinės-pilietinės veiklos įrodymus arba naudotis jų suvestine el. dienyne;

8.9. atlikus veiklą už gimnazijos ribų, pateikti klasės vadovui organizacijos, kurioje ji buvo atlikta, spaudu pažymėtą ir atsakingo asmens pasirašytą, veiklos įrodymą;

8.10. dalyvauti ugdomuosiuose pokalbiuose su mokykloje paskirtu asmeniu (klasės vadovu, ugdymo skyriaus vedėju) ir pateikti reikiamus įrodymus apie atliktas socialines-pilietines veiklas arba pateikti savo refleksiją ir įrodymus raštu;

8.11. pabaigus nusimatytas socialinės-pilietinės veiklos užduotis, įsivertinti savo patirtį;

8.12. kilus nenumatytais aplinkybėmis, koreguoti, perplanuoti savo socialinę-pilietinę veiklą.

9. Socialinės-pilietinės veiklos vertinimas:

9.1. rezultatas fiksuojamas el. dienyne įrašu „įskaityta“ („įsk.“) arba „neįskaityta“ („neįsk.“), nurodant veikloms įgyvendinti panaudotą valandų skaičių;

9.2. minimalus valandų skaičius per pusmetį:

9.2.1. I ir II gimnazijos klasės mokiniui – 50 proc. ugdymo plane numatyto valandų skaičiaus;

9.2.2. III ir IV gimnazijos klasės mokiniui - tapatus pusmečio savaitių skaičiui;

9.3. jei socialinė-pilietinė veikla atlikta per trumpesnę laiką, kituose pusmečiuose rašomas įrašas „įsk.“;

9.4. mokiniams, negavusiems įskaityto socialinės-pilietinės veiklos įvertinimo, skiriama papildomo laiko išsikelti naujus ar patikslinti išsikeltus tikslus ir juos pasiekti.

10. Už socialinės-pilietinės veiklos koordinavimą atsakingi direktoriaus paskirti asmenys:

10.1. klasės vadovas;

10.2. ugdymo skyriaus vedėjas pagal kuruojamas klases.

11. Klasės vadovas:

11.1. mokslo metų antrą savaitę organizuoja klasės valandėlę, skirtą socialinės-pilietinės veiklos tikslų, uždavinių paaiškinimui, supažindina su reikalavimais atliekant socialinę-pilietinę veiklą, klasės vadovo organizuojamų konsultacijų dėl socialinės-pilietinės veiklos vykdymo mokiniams grafiku ir atsiskaitymo tvarka, įgyvendinimo cikliškumu, rekomenduojamų veiklų sąrašu ir kt.;

11.2. mokiniams pateikia rekomendacinio pobūdžio socialinių-pilietinių veiklų sąrašą; padeda mokiniams pasirinkti socialines-pilietines veiklas ir suprasti, kaip patirtis jas atliekant prisidės prie mokinių asmeninio augimo;

11.3. spalio pirmą savaitę organizuoja individualius pokalbius su mokiniais / mokinių grupe ir padeda suplanuoti veiklas, pasirengti planą pasirinktai socialinei-pilietinei veiklai įgyvendinti;

11.4. organizuoja konsultacijas, pagal galimybes stebi, kaip mokiniams sekasi atlikti nusimatytas užduotis; pastebėjus, kad mokiniams kyla sunkumų, kviečia mokinius pokalbio ir teikia reikiamą pagalbą, atsižvelgiant į mokinių amžių ir kontekstą; jei socialinė-pilietinė veikla atliekama už mokyklos ribų, palaiko ryšį su organizacijų atstovais, domisi, kaip sekasi mokiniams;

11.5. teikia grįžtamąjį ryšį mokiniui ir jo tėvams (globėjams, rūpintojams) apie socialinės-pilietinės veiklos rezultatus;

11.6. su kiekvienu mokiniu ne mažiau nei 2 kartus per mokslo metus (po signalinių pusmečių / pusmečių) organizuoja individualius ugdomuosius pokalbius apie jo patirtis atliekant socialines-pilietines veiklas. Pokalbių trukmė priklauso nuo mokinių įsitraukimo, motyvacijos ir kitų mokymosi poreikių;

11.7. sudaro sąlygas / parenka / suranda veiklą mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių. Esant poreikiui, pasitelkia mokytojo padėjėją;

11.8. suderinęs su ugdymo skyriaus vedėju, inicijuoja / organizuoja socialinės-pilietinės veiklos dienas;

11.9. kaupia mokinių pasirengtų planų kopijas ir pasirengia laisvos formos mokinių planuojamų veiklų suvestinę, kurią paprašius, pateikia kuruojančiam ugdymo skyriaus vedėjui;

11.10. kaupia mokinių atliktos socialinės-pilietinės veiklos įrodymus;

11.11. el. dienyne atsakingai pildo skiltį „socialinė-pilietinė“ veikla;

11.12. esant poreikiui, iš el. dienyno atspausdina mokiniui socialinės-pilietinės veiklos apskaitos suvestinę, ją pasirašo;

11.13. ugdymo laikotarpio pabaigoje patikrina, kad būtų įvykdytas minimalus socialinės-pilietinės veiklos reikalavimas, apibendrina mokinio patirtį ugdomųjų pokalbių metu arba gavus mokinio refleksiją, vertina mokinio įvykdytas užduotis bei refleksiją raštu ir įrašo socialinės-pilietinės veiklos įvertinimą el. dienyne;

11.14. mokslo metų pradžioje, pirmojo tėvų (globėjų, rūpintojų) susirinkimo metu, supažindina tėvus (globėjus, rūpintojus) su reikalavimais mokiniams, atliekant socialinę-pilietinę veiklą, atsiskaitymo tvarka, įgyvendinimo cikliškumu, rekomenduojamų veiklų sąrašu, pakviečia bendradarbiauti, aktyviai dalyvauti / padėti vaikui pasirengiant planą pasirinktai socialinei-pilietinei veiklai įgyvendinti.

12. Ugdymo skyriaus vedėjas:

12.1. parengia ir mokiniams pirmą mokslo metų savaitę el. dienyne, gimnazijos interneto svetainėje paskelbia rekomendacinio pobūdžio socialinių- pilietinių veiklų sąrašą;

12.2. informuoja klasių vadovus socialinės-pilietinės veiklos organizavimo klasės mokiniams, klausimais;

12.3. inicijuoja / organizuoja socialinės-pilietinės veiklos dienas;

12.4. pusmečių pabaigoje analizuoja mokinių atliktos socialinės-pilietinės veiklos rezultatus/ įvertinimus ir, siekdamas paskatinti mokinius aktyviu dalyvavimu prisidėti sprendžiant aktualias socialines problemas bendruomeniniame ir visuomeniniame gyvenime, organizuoja pokalbius su mokiniais, kuriems už neatliktą socialinę-pilietinę veiklą, įrašytas įvertinimas „neįsk.“;

12.5. tam tikrais atvejais, sutarus su gimnazijos Mokinių senatu, gali inicijuoti mokinių refleksijos apie atliktos socialinės-pilietinės veiklos rezultatus pateikimą raštu, kai aprašoma, kaip mokiniams sekėsi pasiekti nusimatytų tikslų, ko išmoko atlikdami socialinę-pilietinę veiklą, ką sužinojo naujo apie save ir savo artimiausią aplinką, projektuoti būsimą savo socialinę-pilietinę veiklą aukštesnėje klasėje;

12.6. mokiniams, negavusiems įskaityto socialinės-pilietinės veiklos įvertinimo, skiria papildomo laiko išsikelti naujus ar patikslinti išsikeltus tikslus ir juos pasiekti;

12.7. inicijuoja pasidalinimą socialinės-pilietinės veiklos sėkmės istorijomis gimnazijos renginių / konferencijų metu;

12.8. inicijuoja pilietines, socialines ir kitas akcijas;

12.9. inicijuoja sutarčių su socialiniais partneriais sudarymą;

13. Gimnazijos direktorius:

13.1 Skiria asmenį(-is), atsakingą už socialinės – pilietinės veiklos koordinavimą.

13.2 sudaro sąlygas mokykloje paskirtiems asmenims organizuoti konsultacijas ir individualius ugdomuosius pokalbius; prireikus sudaro sąlygas mokiniams naudotis mokyklos infrastruktūra atliekant socialines – pilietines veiklas.

14. Gimnazijos pedagogas ar darbuotojas:

14.1. suderinęs su koordinatoriumi – ugdymo skyriaus vedėju, gali siūlyti socialines-pilietines veiklas mokiniams, kurie jas galėtų atlikti po pamokų ar mokinių atostogų metu ir kuri atitinka socialinės-pilietinės veiklos tikslus, uždavinius, turinį.

14.2. organizuodamas veiklą, rūpinasi mokinių saugumu, jai vadovauja;

14.3. apie atliktą veiklą įrašo el. dienyne.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

15. Gimnazijos Socialinės-pilietinės veiklos organizavimo aprašas parengtas vadovaujantis 2023–2024 ir 2024–2025 mokslo metų pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendrųjų ugdymo planų, patvirtintų Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2023 m. balandžio 24 d. įsakymu Nr. V-586 „Dėl 2023–2024 ir 2024–2025 mokslo metų pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendrųjų ugdymo planų patvirtinimo“, 9 priedu „Socialinės-pilietinės veiklos organizavimas“.

15. Gimnazijos Socialinės-pilietinės veiklos organizavimo aprašas:

15.1. skelbiamas gimnazijos interneto svetainėje;

15.2. gali būti keičiamas, atsižvelgus į gimnazijos savivaldos institucijų siūlymus;

15.3. su nauja aprašo redakcija mokiniai, koordinatoriai supažindinami per 5 darbo dienas, nuo patvirtinimo direktoriaus įsakymu, dienos.
